

”Het geeft een goed gevoel als je de angel er uit kunt halen”

Het heeft jaren aan haar geknaagd dat ze geen wiskunde kon gaan studeren. Maar dat knagende gevoel is verdwenen sinds de dag dat ze als echtgenote van Paul van den Enden en moeder van Annouk en Max, rechten ging studeren. Sinds acht jaar is Toke van Ruijven advocaat, gespecialiseerd in familierecht, en heeft ze samen met haar man Paul een succesvol advocatenkantoor in Naaldwijk. Een gesprek met een zichtbaar gelukkig en stralend mensenmens, die ook goed is met cijfertjes.... De ideale combi volgens Toke.

Door Marianne Apon

Toke van Ruijven is een goedlachse tuindersdochter "Van de Groenelaan in Honselersdijk. Ik heb altijd hard meeholpen en ben er ook trots op. Ik heb nog één zus en twee broers. Ja, mijn ouders leven gelukkig ook nog. Met Kerst hebben we hier thuis met 22 man gegeten. Daar kan ik nou echt van genieten, als we dan zo allemaal bij elkaar zijn."

Vriendinnen

"Ik heb het VWO in Rijswijk gedaan. We fietsten elke dag met z'n allen naar school. Met vijf meiden, we zijn al 30 jaar vriendinnen." Haar grote wens, wiskunde studeren, bleek niet haalbaar en niet omdat ze niet slim genoeg was. "Ik ben een echte beta-mens, heb iets met cijfertjes. Ja, ik wilde dat dolgraag, maar mijn gezondheid liet dat toen niet toe. Het heeft nog wel lang geknaagd, hoor! Uiteindelijk heb ik nu de ideale combinatie gevonden. Een echtscheiding is best ingewikkeld, denk aan de fiscale gevolgen, maar heeft ook alles met emoties, de psyche te maken." Voordat Toke van Ruijven advocaat werd deed ze ruime ervaring op in de zakelijke dienstverlening. "Ik heb van alles gedaan, ben na school bij de

Rabobank in Honselersdijk gaan werken, heb steno geleerd, m'n typediploma en alle mogelijke verzekeringsdiploma's gehaald en ben vervolgens op een verzekeringskantoor in Schipluiden gaan werken."

Zó braaf

"Ik ben getrouwd met Paul en we kregen negentien jaar geleden dochter Annouk, zij studeert nu criminologie in Leiden en dat gaat hartstikke goed. Ja, ze woont nog lekker thuis. Hoe Paul en ik elkaar hebben leren kennen?" Ze lacht "Zóó braaf: we zaten allebei in het kerkkoor, The New Sound Singers. Paul had de hoofdrol in een musical... We hebben toen nog een plaat gemaakt." Toke duikt in het cd rek en haalt als bewijsstuk nummer één: een cd van de New Soundsingers tevoorschijn. "In 1980 kregen we verkering. Nee, ik heb het niet ver gezocht. Aan de andere kant van de kerk. Hahaha."

Bikkelen

"Toen Paul voor zichzelf begon op een heel klein kantoor in Delft, ben ik twee dagen bij het verzekeringskantoor blijven werken en deed daarnaast de post en de administratie voor Paul. Ja, dat was bikkelen, maar het is wel heel leuk om samen een bedrijf op te zetten. In juli 1990 hebben we het kantoor op

de Tiendweg in Naaldwijk betrokken en in oktober ben ik full time mee gaan werken. Door de dossiers die je onder handen krijgt, ik hielp Paul bij faillissementen enzo, werd mijn interesse gewekt. Dan wil je er ook gewoon meer van weten. Toen heb ik besloten ook rechten te gaan studeren. We hadden inmiddels onze zoon Max, die nu 16 is en op het Dalton in Den Haag VWO doet, erbij. Ik heb de rechtenstudie met als specialiteit Personen- en Familierecht, in tien jaar gedaan. Via de Open Universiteit, dan kun je thuis studeren, dus dat was goed te combineren met werk en gezin."

Peentjes zweten

Toke heeft acht jaar geleden haar bul gehaald en werkt sindsdien als advocaat. "Ik had nooit gedacht dat ik advocaat zou worden. Zag mezelf geen pleidooien houden. Een spreekbeurt op school vond ik al eng. Bij mijn eerste rechtszaak heb ik ook peentjes gezweet, hoor! Nu vind ik bijna niets leuker dan een pleidooi houden! Toga aan -die heb ik speciaal laten maken, mijn naam is er in geborduurd- nog even m'n lippen stiftens, jahahah, de gevechtskleuren horen er bij, en er tegenaan. Heel boeiend... Ik houd me nu vrijwel uitsluitend bezig met echtscheidingen, echtscheidingsbemiddeling, alimentatie, omgangsregelingen en dergelijk. Ook ben ik lid van de Vereniging van familierechtadvocaten en scheidingsbemiddelaars (zie www.vfas.nl red.). In dat kader volg ik nu cursussen om mediator bij echtscheidingen te worden. Erg leuk vind ik dat! Het is leuk om een zaak te winnen, maar je kun zoveel meer betekenen bij een (v)echtscheiding. 'Het

beëindigen van een partnerschap is het begin van goed ouderschap' zeg ik altijd. Als mediator probeer je de rancune en boosheid weg te halen. Soms kom je tot een oplossing als je met elkaar aan tafel gaat zitten, dan hoeft je niet naar de rechter. Het geeft zo'n goed gevoel als die verdraaide angel eruit kunt halen. Wat het ook zo boeiend maakt, is dat mensen je het vertrouwen en een inzicht in hun leven geven, dat is mooi."

Kers op de appelmoes

Toke is een verwoed hardlooper. Als het even kan gaat ze op woensdagochtend met haar vriendinnen van Olympus lopen. Lachend: "Dan lopen we breed uitgewaaid over de weg te kletsen met elkaar, want we hebben altijd veel te bespreken. Het is de perfecte combinatie van sociale contacten en lekker buiten zijn en als ik dan ook nog de zee gezien en geroken heb is dat de kers op de appelmoes." Toke heeft een jaar geleden trouwens ook het wielrennen ontdekt. "Ja, Paul en ik wilden eens wat samen gaan doen. 's Winters zaten we al op de mountainbike en nu doen we dat zomers op de racefiets. En dan te bedenken dat ik vroeger alleen aan ballet deed. Ik ben, als ik nu zo terug kijk, wel een beetje doorgeslagen geloof ik," lacht ze. "Mijn motto? Niet zuren!"

De zee zien is de kers op de appelmoes voor advocaat Van Ruijven, zelfs bij windkracht acht. Foto: WestReport